

Menjava storitev – tržni deleži

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 12/2003

str. 17

	Nominalna rast izvoza, EUR 1994–2001, v %		Nominalna rast uvoza, EUR 1994–2001, v %	
	Blago	Storitve	Blago	Storitve
Bolgarija	73.2	158.9	125.8	101.1
Češka Republika	177.6	81.2	178.9	56.9
Estonija	264.6	327.1	248.6	247.7
Madžarska	385.2	226.6	249.9	147.7
Litva	219.8	376.8	256.7	147.5
Latvija	189.0	141.2	259.2	212.0
Poljska	201.1	93.3	245.5	207.9
Romunija	174.5	175.3	224.4	162.0
Slovenija	81.3	44.2	84.2	66.7
Slovaška Republika	151.0	64.3	195.8	91.9

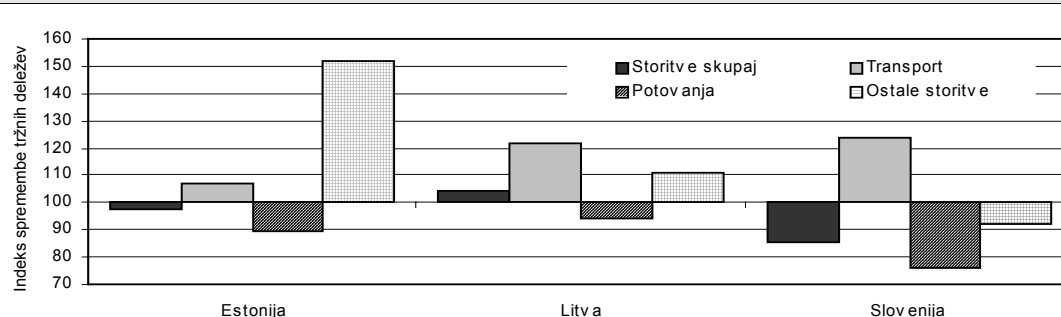
Vir podatkov: Eurostat, NewCronos-Theme 2.

Države kandidatke za vstop v Evropsko unijo v ravni **razvitosti storitvenega sektorja** zaostajajo za sedanjimi članicami, kar se kaže v njihovem nizkem deležu storitev z visoko dodano vrednostjo v BDP in zaostajanju dodane vrednosti na zaposlenega v storitvah, kot tudi v kazalcih mednarodne menjave storitev v primerjavi z menjavo blaga. Podatki za **obdobje 1994–2001** kažejo, da je večina teh držav precej hitreje povečevala izvoz blaga kot izvoz storitev. Podobne tendence veljajo tudi za rast uvoza, kjer je prav vseh deset držav hitreje povečevalo uvoz blaga od uvoza storitev, kar je delno tudi posledica večjih ovir v menjavi storitev v primerjavi z menjavo blaga. Slovenija je med vsemi omenjenimi državami najmanj povečala izvoz storitev v obdobju 1994–2001, kar gre v določeni meri pripisati dejstvu, da so bile slovenske storitve že prej bolj vključene v mednarodno menjavo kot v drugih kandidatkah. Kljub temu ostaja dejstvo, da je bila rast izvoza slovenskih storitev v obdobju 1994–2001 zelo nizka. Tudi na strani uvoza storitev je stanje podobno, saj je imela v omenjenem obdobju samo Češka Republika nižjo rast uvoza storitev kot Slovenija.

Pomanjkanje podatkov v državah kandidatkah o menjavi storitev po posameznih državah partnericah onemogoča oceno konkurenčnosti izvoza storitev na trgih EU. Podatki Eurostata kažejo, da med temi državami le Slovenija razpolaga s časovno serijo za obdobje 1994–2001, medtem ko ima večina drugih držav na razpolago podatke samo za zadnje leto. Ocenili smo spremembo tržnih deležev skupnega izvoza storitev in treh glavnih vrst storitev v uvozu EU–15 iz držav nečlanic. Slednje imajo v primerjavi s članicami EU, za katere velja prost pretok storitev, drugačno obravnavo. **Konkurenčnost izvoza slovenskih storitev** na trgih EU, kot jo merijo tržni deleži, tako lahko **primerjamo le s podatki za Litvo in Estonijo**, in sicer za obdobje 1997–2001.

Že lanskoletna analiza tržnih deležev je pokazala (gl. EO 12/02:18), da **konkurenčnost slovenskega izvoza storitev na trgih EU**, merjena s tržnim deležem, **nazaduje**, čeprav so pri posameznih vrstah storitev opazni premiki v smeri povečanja konkurenčnosti izvoza (zavarovalne, komunikacijske, osebne, kulturne in rekreacijske storitve). Iz grafa je razvidno, da se je med tremi državami, za katere so na voljo podatki, v obdobju 1997–2001, konkurenčnost izvoza storitev na trgih EU najbolj znižala za Slovenijo, nekoliko manj za Estonijo, medtem ko je Litva celo povečala konkurenčnost izvoza storitev na trgih EU. Vse tri države so povečale konkurenčnost pri izvozu transportnih storitev, med njimi najbolj Slovenija, in zmanjšale konkurenčnost pri izvozu potovanja, najbolj prav Slovenija. Estonija in Litva sta povečali tržne deleže tudi pri izvozu ostalih storitev na trge EU, Slovenija pa je znižala ta delež, kar kaže na znižanje konkurenčnosti v izvozu ostalih storitev. Ne glede na pomanjkanje podatkov za druge kandidatke omenjena primerjava kaže precej neugodne tendence v gibanju tržnih deležev slovenskih storitev na trgih EU.

Graf: Indeks spremembe tržnih deležev storitev na trgih EU v obdobju 1997–2001



Vir podatkov: Eurostat, NewCronos-Theme 2.